

Raadsvoorstel

Onderwerp: Conceptbegroting 2025 en jaarstukken 2023 Werkvoorzieningsschap Tomingroep

Raadsvergadering	30 mei 2024, agendapunt .. - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	19 april 2024
Bijlage(n)	3
Zaaknummer	Z.341965 / D.1691987
Behandeld in commissie	Sociaal Domein 14 mei 2024, agendapunt ..
Portefeuillehouder	wethouder K. van Werven
Informatie bij	Jan-Dirk de Goeij en Daphne Aartsen
E-mail / telefoonnummer	d.aartsen@huizen.nl / 035-5281451

Voorstel

1. Geen zienswijze op de conceptbegroting 2025 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep indienen.
2. Kennisnemen van de jaarstukken 2023 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep (hierna 'het Schap') heeft een conceptbegroting 2025 opgesteld. Over de conceptbegroting 2025 kan de gemeenteraad, op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regeling, een zienswijze indienen.

De jaarstukken zijn ter kennisneming ontvangen. Daar hoeft geen zienswijze op gegeven te worden.

Argumentatie

Argumentatie met betrekking tot beslispunt 1

In de bijgaande conceptbegroting 2025 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd. De uitgangspunten zijn in lijn met de afspraken tussen gemeenten, het Algemeen Bestuur Tomingroep en de directie van Tomingroep.

1. Gemeenten stellen een WSW-budget van € 36.537,- per SE (standaard eenheden) beschikbaar aan Tomingroep. Dit budget wordt door het Rijk beschikbaar gesteld aan gemeenten.
2. Vanaf 2015 is, met de komst van de Participatiewet, de WSW afgesloten voor nieuwe instroom. Het bestaande medewerkersbestand zal teruglopen in lijn met het natuurlijk

- verloop. Dit brengt mee dat in de begroting voor 2025 wordt uitgegaan van een WSW bezetting die 6,6% lager is dan de verwachte bezetting voor 2024.
3. De begroting van de loonkosten voor 2025 is gebaseerd op 464 FTE (WSW) gemiddeld werkzaam bij Tomingroep en 37 FTE in het kader van begeleid werken.
 4. Er wordt uitgegaan van een stijging van de loonkosten (ten opzichte van 2023) met ruim 7%.
 5. In de begrote rijksbijdragen WSW voor 2024 en de jaren daarna is rekening gehouden met compensatie van de gevolgen van de loonstijgingen voor WSW. Vooralsnog is daar nog geen zekerheid over.
 6. Inwoners die vanuit de voor Tomingroep nieuwe doelgroepen van de Participatiewet aan het werk gaan komen direct in dienst bij Tomingroep BV. Salaris en andere kosten van deze inwoners verlopen dus niet via het Schap.
 7. Op basis van contractuele afspraken tussen Tomingroep BV en het Schap zijn er in 2025 de volgende geldstromen tussen beiden:
 - a. de BV betaalt aan het Schap een vergoeding van € 3.574.000 voor de loonwaarde van de gedetacheerde SW-medewerkers;
 - b. het Schap betaalt aan de BV een begeleidingsvergoeding van € 2.174.000 (dit bedrag is inclusief kosten voor dienstverlening van de BV zoals salarisadministratie financiën, automatisering en P&O en ondersteunende activiteiten).

Resultaat

In het samenwerkingscontract tussen Tomingroep BV en het Schap is vastgelegd dat Tomingroep BV een nihil resultaat bij het Schap garandeert. Eventuele verliezen van het Schap worden tot nul gereduceerd door een garantiebijdrage van Tomingroep BV. Door de verliezen bij Tomingroep BV in de afgelopen jaren, en de aanzienlijke verliezen die in 2025 en de jaren daarna nog verwacht worden, is dit niet meer aan de orde. Het vermogen van Tomingroep BV moet met ingang van 2025 op peil worden gehouden door een aanvullende bijdrage door het Schap. In 2025 bedraagt die bijdrage € 3,6 miljoen. In totaal wordt voor de periode 2025-2028 een bijdrage van € 12,6 miljoen verwacht. Het effect op het vermogen van het werkvoorzieningsschap wordt in belangrijke mate gedempt door het positieve resultaat dat het gevolg is van de steeds verder stijgende WSW subsidie per SE. Per saldo daalt het vermogen van het werkvoorzieningsschap naar verwachting van de huidige stand (eind 2023) van € 10,2 miljoen naar € 8,4 miljoen eind 2027.

Historisch perspectief

In 2015 is de WSW afgeschaft en is arbeidsparticipatie sindsdien opgenomen in de Participatiewet. Gemeenten blijven wel subsidie ontvangen voor de tot dan toe bestaande WSW-medewerkers. Deze blijven onder het regime van de WSW vallen. Maar met de afschaffing van de WSW in 2015, loopt het aantal WSW-medewerkers en de daarbij behorende rijkssubsidie, door natuurlijk verloop, sindsdien jaarlijks fors terug.

Al sinds de eerste rode cijfers in 2019, heeft Tomingroep ingrijpende stappen ondernomen om weer tot een positief bedrijfsresultaat te komen. Vervolgens bleek dat voortzetting van het bedrijf op basis van de destijds bestaande strategie niet houdbaar was. Met deze constatering zijn Tomingroep en gemeenten samen in 2020 gestart met de ontwikkeling van een nieuw bedrijfsplan dat is gebaseerd op de keuze voor het scenario van instandhouding van de bestaande omvang van werk- en ontwikkelplekken voor de doelgroep van Tomingroep. Inmiddels is het nieuwe bedrijfsplan "Ketensamenwerking Tomin" in 2021 vastgesteld. Tomingroep ontwikkelt zich op basis van dat plan in de jaren 2022 tot en met 2025 tot leerwerkbedrijf waarin in-, door- en uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt centraal staan. Tomingroep en gemeenten bieden daarmee samen met andere ketenpartners een antwoord op de nog steeds groeiende populatie inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en die niet direct klaar is voor een reguliere baan. Een belangrijk uitgangspunt van het bedrijfsplan is, naast de transformatie van

het bedrijf: De instandhouding van de infrastructuur van de Tomingroep qua opvangcapaciteit voor de doelgroep op het niveau eind 2021.

Verliezen Tomingroep BV de komende jaren

Hoewel Tomingroep hard werkt aan de realisatie van de met het voornoemd bedrijfsplan ingezette koers heeft zich dat nog niet vertaald in de op grond van het bedrijfsplan verwachte verbetering van het resultaat van Tomingroep BV. Over 2023 heeft Tomingroep BV een verlies geleden van circa € 2,9 miljoen[1]1. Doordat het werkvoorzieningsschap over 2023 een winst heeft gemaakt van circa € 3,2 miljoen (zie de bijgevoegde conceptjaarstukken) komt het geconsolideerd resultaat licht positief uit.

Na 2023 zien we in Tomingroep BV structurele verliezen. Voor 2024 wordt een verlies van circa € 4,3 miljoen in Tomingroep BV verwacht. Ook voor 2025 en de jaren daarna worden forse verliezen in Tomingroep BV verwacht. Daardoor moet het Schap met ingang van 2025 een aanvullende bijdrage doen om het vermogen van Tomingroep BV op peil te houden. In totaal wordt voor de periode 2025-2028 een bijdrage van circa € 12,6 miljoen verwacht. Daardoor daalt het vermogen van het werkvoorzieningsschap naar verwachting van de huidige stand (eind 2023) van € 10,4 miljoen naar € 8,6 miljoen eind 2028. Onderstaand overzicht is ontleend aan de begroting 2025 van het werkvoorzieningsschap.

Verloopstaat eigen vermogen Tomingroep BV								
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen BV per 1/1 (x 1 mln)	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 7,2	€ 2,9	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5
Resultaat BV	€ -0,7	€ -1,2	€ -2,9	€ -4,3	€ -4,0	€ -3,0	€ -3,0	€ -3,0
Uittreding Weesp		€ -0,3						
Toevoeging vanuit Schap					€ 3,6	€ 3,0	€ 3,0	€ 3,0
Eigen vermogen BV per 31/12 (x 1 mln)	€ 11,6	€ 10,1	€ 7,2	€ 2,9	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5
Verloopstaat eigen vermogen Werkvoorzieningsschap Tomingroep								
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen Schap per 1/1 (x 1 mln)	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,2	€ 13,0	€ 11,8	€ 10,7	€ 9,6
Resultaat Schap	€ 1,3	€ 1,7	€ 3,0	€ 2,9	€ 2,4	€ 1,9	€ 1,8	€ 1,8
Aanvulling eigen vermogen BV					€ -3,6	€ -3,0	€ -3,0	€ -3,0
Eigen vermogen Schap per 31/12 (x 1 mln)	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,2	€ 13,0	€ 11,8	€ 10,7	€ 9,6	€ 8,4
Resultaat geconsolideerd	€ 0,6	€ 0,5	€ 0,1	€ -1,4	€ -1,6	€ -1,1	€ -1,2	€ -1,2
Eigen vermogen geconsolideerd	€ 17,1	€ 17,3	€ 17,4	€ 15,9	€ 14,3	€ 13,2	€ 12,1	€ 10,8

Een belangrijke oorzaak voor de structurele verliezen in Tomingroep BV is, zoals in 2023 al benoemd, de onderbezetting van de infrastructuur voor de doelgroepen met ruim 202 plekken, dat is veel op een totale capaciteit van 921 plekken. Er zijn twee oorzaken:

- de sneller dan verwachte uitstroom van WSW-ers (eind 2023 ruim 113 minder);
- de achterblijvende instroom nieuwe kandidaten uit de doelgroep van de Participatiewet (eind 2023 ruim 89 minder).

Bijsturing is noodzakelijk.

Natuurlijk kan Tomingroep BV inzetten op maatregelen om binnen het bestaande bedrijfsplan te komen tot hoger rendement zoals:

1. bedrijfsvoering, bijvoorbeeld: Minder verzuim, verhogen productiviteit;
 2. oplossen van de onderbenutting van de infrastructuur: Meer instroom van Participatiewet cliënten;
 3. omzet verhogen door betere prijzen te bedingen (kostenstijgingen doorberekenen in de prijs).
- Maar er zal ook zorgvuldig gekeken moeten worden naar de haalbaarheid van de in het bedrijfsplan Ketensamenwerking Tomingroep gestelde doelen nu de feitelijke situatie zo sterk

afwijkt. Het Algemeen Bestuur van het Schap heeft in 2023 aangedrongen op concrete maatregelen om te voorkomen dat de verliezen zich in de verwachte omvang blijven voordoen. Dat heeft geleid tot de midterm-review waaraan de directie van de Tomingroep refereert die nu in de afrondende fase is. Het eindrapport is nog niet beschikbaar. Op basis van de uitkomsten van de midterm-review moet met de ketenpartners (Gemeenten, de Tomingroep en werkgeversdienstverlening) worden besproken hoe de samenwerking verloopt en op welke punten er kan of moet worden bijgestuurd om de doelstellingen het bedrijfsplan alsnog te realiseren.

De in te dienen zienswijze

In de zienswijze bij de begroting 2024 heeft u uw zorg uitgesproken over de financiële situatie van Tomingroep. Destijds heeft u aangegeven dat u, gezien de ontstane realiteit, van mening was dat bij de midterm-review bezien moet worden of de in het bedrijfsplan Ketensamenwerking gestelde inhoudelijke en financiële doelstellingen nog haalbaar zijn, en welke maatregelen of alternatieve scenario's mogelijk zijn om deze alsnog te realiseren.

Inmiddels is de midterm-review uitgevoerd maar is er nog geen door het AB van het werkvoorzieningsschap goedgekeurd rapport. Daarom stellen wij u voor geen inhoudelijke zienswijze bij de begroting 2025 in te dienen. In de zienswijze wordt wel aangegeven dat u geïnformeerd wenst te worden over de uitkomsten van de midterm-review en de stappen die op basis daarvan worden gezet door directie en bestuur van het werkvoorzieningsschap.

Argumentatie met betrekking tot beslispunt 2

Het netto resultaat van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep bedraagt voor 2023 circa € 3,2 miljoen positief. Dat is € 3,4 miljoen beter dan begroot. Dat komt vooral door:

- per saldo hogere personeelskosten (circa € 0,7 miljoen negatief). Hoewel er in 2023 circa 26 WSW-ers minder waren dan begroot zijn de werkelijke kosten toch hoger. Dat komt door de aanzienlijke hogere stijging van de CAO lonen in 2023 dan begroot;
- de bijdrage per WSW-er die hoger is dan begroot (circa € 2,6 miljoen positief) door twee factoren:
 - o verhoging van het landelijk budget ter compensatie van de loonstijging en
 - o de hogere bijdrage per WSW-er doordat het aantal WSW-ers ook landelijk sneller daalt dan de daling die het uitgangpunt is bij het landelijk budget;
- meer overige opbrengsten (circa € 1,3 miljoen positief). Dat komt vooral door een éénmalige bate door de verkoop van een bedrijfspand.

Normaliter wordt een negatief resultaat van het Werkvoorzieningsschap gecompenseerd vanuit Tomingroep BV waardoor een nulresultaat wordt gegarandeerd. Door het positieve netto resultaat hoeft voor 2023 geen beroep te worden gedaan op deze garantietoekenning. Ditzelfde was het geval in 2022. Het positief resultaat 2022 wordt opgenomen in de bestemmingsreserve ter dekking van tekorten van het Werkvoorzieningsschap en/of BV in de komende jaren.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Toegankelijkheid

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Vaststelling in Algemeen Bestuur GR op 27 juni 2024.

Financiële paragraaf

Zie hierboven onder "resultaat".

Overige Raadsinformatie**Bevoegdheid**

Op grond van artikel 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kan de gemeenteraad jaarlijks zijn zienswijze over de begroting voor het komende dienstjaar delen met het Algemeen Bestuur van Tomingroep.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

De conceptbegroting wordt ter goedkeuring aangeboden aan Algemeen Bestuur van Tomingroep. Eventuele zienswijzen van gemeenten worden daarbij meegenomen. Tomingroep verzoekt gemeenten de zienswijzen uiterlijk 20 juni 2024 kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur Tomingroep stelt vervolgens de conceptbegroting 2025 vast waarna deze wordt ingediend bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenteraden ontvangen een kopie van de vastgestelde begroting.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Conceptbegroting 2025 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep
2. Toelichting conceptbegroting 2025 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep
3. Concept jaarstukken 2023 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]